

Til:**Fra:** FJU v/Magne S. Bakken**Dato:** Versjon 19.03.2014

Innhold

1. Innledning	1
2. Hovedstilling i staten og bistilling i staten, tidligere SPK-lov § 12	1
3. Bistilling og professor II.....	2
4. Departementets vedtak av 1977 og 1981.....	4
4.1. 1977-vedtaket – leger i staten og bistilling ved ikke-statlig universitetsklinikk.....	4
4.2. 1981-vedtaket – hovedstilling i staten og bistilling professor II og dosent II.....	5
5. Etter vedtakene av 1977 og 1981.....	7
6. Pålagt.....	8
7. Konklusjon hovedstilling i staten og bistilling i staten eller bistilling ved helseforetak.....	9
7.1 Fulltekst.....	9
7.2 Kulepunkter	9
8. Andre pensjonsordninger: Hovedstilling kommunal pensjonsordning og bistilling staten	9

Bistilling – vilkår for medregning i pensjonsgrunlaget

1. INNLEDNING

En deltidsstilling under minstegrensen på 14 timer pr. uke vil i utgangspunktet ikke gi opptjening i SPK. Stillingskombinasjon foreligger når minst en av to eller flere av stillingene ligger under minstegrensen for rett til medlemskap. En stillingskombinasjon kan gi rett til medlemskap for stillinger under minstegrensen når samlet stillingsstørrelse er over minstekravet. For stillingskombinasjoner er det satt en begrensning på 100 % i samlet stillingsstørrelse.

Bistilling behandles som et pensjonsgivende tillegg og ikke som en deltidsstilling. Bistilling var opprinnelig ikke definert med en stillingsandel, først senere ble denne definert til 20 %.

Spørsmålet er hvilke stillinger som er bistillinger. Problemstillingen er særlig aktuell for medlemmer med 100 % hovedstilling og 20 % deltidsstilling/bistilling.

2. HOVEDSTILLING I STATEN OG BISTILLING I STATEN, TIDLIGERE SPK-LOV § 12

SPK-loven § 12 første ledd fjerde punktum slik den lød før bestemmelsen ble opphevet i 1982:

«Videre medregnes lønn for bistilling knyttet til hovedstilling, og særlige lønnstillegg som er av fast karakter og må regnes som lønn i vedkommende stilling når de av

departementet er godkjent som pensjonsgivende etter forhandlinger med de interesserte parter.»

Fra SPKs rundskriv januar 1967:

«Ved lov av 17/6. 1966 ble § 12 i pensjonsloven endret slik at bistilling knyttet til innlemmet hovedstilling skal medregnes i innskuddsgrunnlaget.

Bistillingen må være fast knyttet til hovedstillingen, f.eks. ved lovbestemmelse eller reglement.

Er det tvil om hvorvidt bistillingen er knyttet til hovedstillingen på en slik måte at den kan medregnes, må spørsmålet legges frem for Pensjonskassen. Det kan være slike tilfelle hvor det er fast praksis for at den som tilsettes i hovedstillingen også skal inneha vedkommende bistilling.»

SPK vurderte flere slike tilfeller i de etterfølgende år, og på bakgrunn av denne praksis forelå en oversikt over godkjente bistillinger knyttet til hovedstilling. Bestemmelsen ble hele tiden tolket slik at både hovedstilling og bistilling måtte være i staten.

§ 12 ble opphevet i 1982, og erstattet av en ny § 11 hvor bistilling ikke er omtalt. Det er heller ikke inngått tariffavtale om at annen fast arbeidsinntekt skal regnes med i pensjonsgrunnlaget slik § 11 åpner mulighet for.

SPK-loven har således fra 1982 ingen bestemmelse om medregning av bistilling i staten som er knyttet til hovedstilling i staten. Etter 1982 er det derfor kun departementets vedtak fra 1977 og 1981 som gir grunnlag for medregning av bistilling.

Siden bistilling er et annet arbeidsforhold enn det som gir rett til medlemskap i SPK, kommer ikke SPK-loven § 11 første ledd første punktum til anvendelse.

3. BISTILLING OG PROFESSOR II

«Historisk ble begrepet «bistilling» benyttet som en egen stillingskategori, jf. tjenestemannsloven (frem til 1983), men har i dag ingen praktisk betydning ut over ordinær deltidsansettelse», sitat Statens personalhåndbok punkt 10.13.2.

I ny tjenestemannslov fra 01.12.1983 ble ikke skillet mellom hovedstilling og bistilling videreført, bortsett fra i forskrift til lov om statens tjenestemenn m.m. § 5b. *Særregler for visse typer bistillinger*

«Det kan nyttes midlertidig tilsetning i bistilling inntil 20 prosent av full stilling for undervisnings- og forskerstilling ved universitet eller høyskole. Nærmere regler om varighet og vilkår for fratredelse fastsettes av Utdannings- og forskningsdepartementet.»

Det er også en bestemmelse om bistillinger i Universitets- og høyskoleloven:

«§ 6-6 Særregler for visse typer bistillinger

Det kan nyttes midlertidig ansettelse i inntil 20 prosent av undervisnings- og forskerstilling. Departementet kan gi forskrift om varighet og vilkår for fratredelse.»

Gyldendal rettsdatas note til bestemmelsen:

«§ 6-6 er en videreføring av bestemmelsen i forskriftene til tjenestemannsloven § 5b, med mindre justeringer. Bestemmelsen er praktisk viktig bl.a. for ansettelse i stillinger som professor II.»

SPK har i alle år etter at bistilling fikk en stillingsprosent praktisert at bistillingen må være 20 %, ikke lavere eller høyere.

Det fremgår av de to lovbestemmelsene at bistilling kan nyttes ved universitet eller høyskole. Når begrepet bistilling brukes av andre statlige organer og i privat sektor, vil dette ikke være en bistilling etter tjenestemannsloven eller universitets- og høyskoleloven.

Det kan stilles spørsmål ved om bistilling etter 01.12.1983 ved ikke-statlig universitetsklinikk er en bistilling, siden en bistilling her ikke er en bistilling etter loven. Vedtaket fra 1977 gjelder imidlertid spesifikt bistillinger ved ikke-statlige universitetsklinikker. Ikke-statlige universitetsklinikker har en nær tilknytning til universitetet, og er en del av undervisningen ved universitetet. Det legges til grunn at bistillingene ved ikke-statlige universitetsklinikker (i dag helseforetakene) fortsatt kan anses som bistilling i forhold til departementets vedtak fra 1977 og 1981. SPK har også lagt dette til grunn i brev av 16.03.2004 til Den norske lægeförening og alle helseforetak, helseregioner og universitetene.

Professor (I) og professor II

Professor er den høyeste tittel for en person som forsker og underviser ved et universitet eller ved andre vitenskapelige institusjoner på tilsvarende nivå, og er et akademisk kompetansenivå.

I Norge er professor en beskyttet tittel som bare kan benyttes om stillinger på høyeste vitenskapelige eller kunstneriske nivå ved bestemte offentlige og private institusjoner. Dette gjelder hovedsakelig universiteter og høyskoler. Helseforetak kan også benytte tittelen.

Innen medisin er professor II-stillinger vanligere enn fulle professorater (også kalt professor I), og kombineres med stilling ved universitetssykehus/helseforetak. Dette skyldes at den akademiske virksomheten henger nært sammen med det kliniske arbeidet i de fleste medisinske fagområder, og mye av undervisningen av medisinstudenter skjer på universitetssykehus.

Personer i professor II-stilling blir normalt ansatt midlertidig for inntil fem år, noe som er hjemlet i universitets- og høyskoleloven § 6-6. Tre eller fem år er vanligst, men det er ingen nedre grense, og ansettelse for et eller to år forekommer også regelmessig. Den midlertidige ansettelsen kan fornyes et ubegrenset antall ganger med en hvilken som helst stillingsandel inntil 20 %. Det er forholdsvis vanlig at professor II ansettes ved kallelse («uten forutgående kunngjøring»), dvs. at stillingen direkte tilbys en bestemt person, jf. universitets- og høyskoleloven § 6-3 (4). (Hovedsakelig utdrag fra wikipedia kapittel professor.)

Universitets- og høyskoleloven § 6-7 Enerett til bruk av visse stillingstitler

«(1) Stillingsbetegnelsen professor kan bare benyttes om stillinger på høyeste vitenskapelige eller kunstneriske nivå ved universiteter og høyskoler som har akkreditering som institusjon eller for enkeltstudier etter denne lov. Departementet kan bestemme at andre titler på undervisnings- og forskerstillinger skal gis tilsvarende beskyttelse.

(2) Såfremt NOKUT bekrefter at annen institusjon, som ikke kommer inn under denne lov, tilbyr høyere utdanning og utfører forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid av tilsvarende nivå på ett eller flere fagfelt, kan departementet bestemme at professortittelen og annen beskyttet tittel kan benyttes ved slik institusjon. Bedømmelsen av kvalifikasjonene skal i det vesentlige være den samme som ved institusjon som går inn under denne lov.»

På de frittstående forskningsinstituttene er forsker den vanligste tittelen på de faste vitenskapelig ansatte. Tittelen forsker er ikke en beskyttet tittel. (Wikipedia kapittel forsker.)

4. DEPARTEMENTETS VEDTAK AV 1977 OG 1981

Etter at SPK-loven § 12 ble opphevet i 1982, er hjemmel for eventuell medregning av bistillinger de fortsatt gjeldende vedtakene fra departementet fra 1977 og 1981 truffet etter SPK-loven § 13.

4.1. 1977-vedtaket – leger i staten og bistilling ved ikke-statlig universitetsklinikk

Den norske lægeforening tok i brev av 16.08.1976 til SPK opp spørsmålet om kombinasjon av stillinger ved sykehus og universitet for overordnede leger ved universitetsklinikk. Bakgrunnen var blant annet at Haukeland sykehus ble overført fra staten til Hordaland fylkeskommune. Legene i hovedstilling ved sykehuset fikk pensjonsordning i KLP fra 01.05.1974, mens de hadde bistilling ved universitetet med pensjonsordning i SPK. Brevet gjaldt også leger med hovedstilling ved Oslo kommunes sykehus og ved Sentralsykehuset i Akershus med bistilling ved universitetet.

På bakgrunn av brevet fra Den norske lægeforening skrev SPK 25.01.1977 brev til Sosialdepartementet:

Overskrift: «Pensjonsforhold for overordnede leger på sykehus med bistilling ved Universitetet, eller omvendt.»

«Bestemmelsen om at lønn for bistilling knyttet til innlemmet hovedstilling skulle medregnes i innskudds- og pensjonsgrunnlaget kom som kjent med i pensjonsloven § 12 1. ledd siste punktum med virkning fra 1.1.1967. Pensjonskassen har hele tiden tolket bestemmelsen derhen at bistillingen måtte være ved en etat som hadde tilsvarende hovedstilling innlemmet i Statens Pensjonskasse.»

«Pensjonskassen er av den mening at det bør kunne finnes en løsning slik at de overordnede leger saken gjelder kan få pensjonsmessig uttelling så vel for hovedstilling som fast tilknyttet bistilling.»

Fra SPKs rundskriv IE-2/78:

«Til landets universiteter og universitetsklinikker.

PENSJONSFORHOLD FOR PROFESSOR ELLER DOSENT I I MEDISIN MED FAST TILKNYTTET BISTILLING SOM OVERORDNET LEGE VED IKKE-STATLIG UNIVERSITETSKLINIKK.

Sosialdepartementet har den 17.10.1977 fattet følgende vedtak:

I medhold av lov om Statens pensjonskasse § 13 første ledd fastsettes at leger som innehar innlemmet hovedstilling som professor eller dosent I i medisin, skal ha medregnet i sitt innskotts- og pensjonsgrunnlag i Statens pensjonskasse godtgjørelse i fast tilknyttet bistilling som overordnet lege ved ikke statlig universitetsklinikk. Medregning av bistillingsgodtgjørelsen begrenses etter pensjonslovens § 14.»

(...)

«Denne ordning trer i kraft straks og gis virkning fra 1. januar 1977.

Med «fast tilknyttet bistilling» menes at den lege som tjenestegjør i hovedstillingen er forpliktet til også å utføre bistillingens gjøremål. Frivillige ordninger med bistilling som en lege påtar seg for kortere eller lengere tid kommer ikke inn under vedtaket.»

Dagjeldende SPK-lov § 13 ga departementet rett til å fastsette pensjonsgrunnlaget i nærmere angitte tilfeller.

1977-vedtaket utvider praksis for medregning av bistillinger. Leger med hovedstilling som professor I eller dosent I kan få medregnet bistilling hos ikke-statlig universitetsklinikk (fylkeskommune) mot tidligere kun bistilling i staten.

Bistillingen må etter vedtaket være overordnet lege. Når hovedstillingen er professor I eller dosent I, synes det nærliggende å anta at bistillingen som hovedregel er professor II eller dosent II, jf. det etterfølgende 1981-vedtaket som gjelder professor II og dosent II.

4.2. 1981-vedtaket – hovedstilling i staten og bistilling professor II og dosent II

FADs brev av 30.07.1981

Forbruker- og administrasjonsdepartementet (FAD) tok i brev av 30.07.1981 til SPK opp spørsmålet om pensjonsforholdene for professorer II og dosenter II som ikke er medisinere etter henvendelser om dette.

FAD er kjent med hvordan forholdene er ordnet for medisinere i medhold av 1977-vedtaket. Det stilles spørsmål ved om en kontinuasjon (mener FAD her konstituering - midlertidig tilsetning?) av stillingen ved et fylkeskommunalt sykehus og et universitet overhodet kan ha karakteristikken ”fast”.

FAD mener at de tjenestemenn som innehar hovedstilling i en gren av forvaltningen og et professorat eller dosentur som bistilling ved et universitet i andre fag enn medisin er blitt diskriminert. Det er uholdbart å opprettholde skillet mellom medisinere og andre i relasjon til SPK-loven § 12, og FAD vil i medhold av § 13 første ledd fastsette at tjenestemenn i hovedstilling i statstjenesten skal få medregnet i pensjonsgrunnlaget lønn i stilling som professor II eller dosent II.

SPKs brev av 01.10.1981

I SPKs svarbrev av 01.10.1981 til FAD gir SPK en lengre redegjørelse for utviklingen av medregning for bistillinger innenfor staten. Etter nærmere kontakt med Sosialdepartementet etter at bestemmelsen om bistillinger i SPK-loven § 12 trådte i kraft, ble det klarlagt at bistillingen måtte være knyttet til en hovedstilling på en slik måte at den som tilsettes i hovedstillingen er forpliktet til å påta seg bistillingens gjøremål. Bistilling som et medlem påtok seg uavhengig av hovedstillingen faller utenfor.

Bla. for å markere dette ble uttrykket ”fast knyttet til hovedstillingen” brukt i rundskrivet i 1967. Med ordet ”fast” tenkte man også på at tilknytningen hovedstilling/bistilling var opprettet med en varighet på minst ett år, jf. daværende bestemmelser om innskuddsplikt.

Videre vises det til de senere års utvikling med samarbeid mellom Statens pensjonskasse og de kommunale pensjonsordninger, bl.a. gjennom overføringsavtalen. Da spørsmålet om kombinasjon av professor/dosent og legestillinger ved universitetsklinikker som drives i kommunal/fylkeskommunalt regi ble tatt opp, var det naturlig å føre samarbeids- og avtalelinjer videre. Sosialdepartementets vedtak av 17.10.1977 etter SPK-loven § 13 er et resultat av dette. Sosialdepartementet fattet som kjent samtidig vedtak om at vederlag for professor II og dosent II kunne medregnes i hovedstilling som overordnet lege ved ikke-statlige universitetsklinikker under de respektive pensjonsordninger.

Videre følger det av brevet at pensjonskassen i denne sammenheng ikke har ment å innføre noen særbehandling av leger. Spørsmålet om slike kombinasjoner er ikke tatt opp av noen annen gruppe og det har derfor ikke vært aktuelt med andre særordninger foreløpig. Det gis en oversikt

over godkjente statlige bistillinger tilknyttet statlige hovedstillinger, hvorav mer enn halvparten er utenfor medisinsens område.

FADs vedtak av 22.10.1981

«PENSJONSFORHOLDENE FOR PROFESSOR II OG DOSENTER II

Forbruker- og administrasjonsdepartementet finner for sitt vedkommende, slik som anført i vårt brev av 30. juli 1981, at det er uholdbart å opprettholde skillet mellom medisinerere og andre i relasjon til pensjonslovens § 12.

Tjenestemenn i hovedstilling i statstjenesten skal således få medregnet i pensjonsgrunnlaget lønn i stilling som professor II eller dosent II idet vi for øvrig viser til avgjørelse av Sosialdepartementet i brev av 17. oktober 1977.

Denne ordning gis virkning fra 20. oktober 1981.»

SPKs rundskriv av 24.03.1982 til universiteter og høyskoler:

«Forbruker- og administrasjonsdepartementet har den 22.10.1981 truffet vedtak om at tjenestemenn i hovedstilling i statstjenesten skal få medregnet i innskudds- og pensjonsgrunnlaget lønn i stilling som professor II eller dosent II. Ordningen gis virkning fra 20. oktober 1981.»

Merk at SPKs rundskriv ikke viser til Sosialdepartementets brev av 17.10.1977 som gjelder på tvers av pensjonsordninger, slik FADs brev av 22.10.1981 gjør.

Omfanget av 1981-vedtaket

Spørsmålet er hvem og hva 1981-vedtaket er ment å omfatte.

Formålet med 1981-vedtaket er å likestille statstjenestemenn slik at medisinerere ikke får en fordel når det gjelder bistilling, jf. FADs brev av 30.07.1981 og første avsnitt i 1981-vedtaket.

1981-vedtaket gjelder tjenestemenn med hovedstilling i staten. I FADs brev av 30.07.1981 uttrykkes dette enda klarere med tjenestemenn som innehar hovedstilling i en gren av forvaltningen. Det følger av tjenestemannsloven at med tjenestemann menes enhver arbeidstaker i statens tjeneste som ikke er embetsmann. Det er ikke grunn til å tro at 1981-vedtaket ikke er ment å også gjelde embetsmenn. Tjenestemenn må derfor tolkes som ansatte i staten. Personer med hovedstilling i private virksomheter er ikke omtalt, og kan dermed ikke anses å være omfattet av vedtaket.

Medisinerere i 1977-vedtaket har hovedstilling i staten som professor I eller dosent I. I 1981-vedtaket er det ikke angitt at statstjenestemenn må ha hovedstilling som professor I eller dosent I. Ordlyden er klar på at 1981-vedtaket gjelder alle statstjenestemenn med hovedstilling i staten. På den annen side stiller 1981-vedtaket krav om at bistillingen er professor II eller dosent II, en stilling som ofte er knyttet til en vitenskapelig hovedstilling som professor I, dosent I eller forsker, jf. wikipedia om professor.

I 1995 avslo SPK medregning av bistilling som overlege med den begrunnelse at hovedstillingen ikke var professor I eller dosent I. Her er det imidlertid bare vist til 1977-vedtaket og ikke til 1981-vedtaket. Dette ble omgjort av SPK i 1996.

Ut fra formålet om likestilling av statstjenestemenn må 1981-vedtaket antas å gjelde både bistilling i staten og bistilling ved ikke-statlig universitetsklinikk, selv om dette ikke direkte kan leses ut av 1981-vedtaket eller FADs brev av 30.07.1981. Det henvises imidlertid til 1977-

vedtaket som gjelder bistilling ved ikke-statlig universitetsklinikk. I SPKs brev av 05.04.2002 står det at SPKs rundskriv av 24.03.1982 bare gjelder når både hoved- og bistilling er i staten, men dette rundskrivet er som nevnt ikke fullstendig når det gjelder 1981-vedtaket.

1981-vedtaket er fulgt opp av et rundskriv fra SPK av 24.03.1982 til universiteter og høyskoler. Rundskrivet er imidlertid ikke sendt de ikke-statlige universitetsklinikkene eller de statlige sykehusene som mulige bistillingsarbeidsgivere for professor II og dosent II stillinger for ikke-medisinere. Dette kan tyde på at SPK ikke anså at 1981-vedtaket berørte de to sistnevnte arbeidsgivergruppene.

Konklusjon 1977-vedtaket og 1981-vedtaket før 1995

For lege med hovedstilling i staten som professor I og dosent I gis det medregning for bistilling som overordnet lege ved ikke-statlig universitetsklinikk, jf. 1977-vedtaket.

Ansatte med hovedstilling i staten gis medregning for bistilling som professor II eller dosent II i staten eller som professor II eller dosent II eller ved ikke-statlig universitetsklinikk, jf. 1981-vedtaket og 1977-vedtaket.

Bistillingen må være fast knyttet til hovedstillingen ved at hovedstillingen pålegger en plikt til også å inneha bistillingen.

5. ETTER VEDTAKENE AV 1977 OG 1981

Fra 01.12.1983 eksisterer bistilling i staten kun som undervisnings- og forskerstilling ved universitet eller høyskole.

Den norske lægeforening ba i brev av 27.07.1995 om at også hovedstilling som førsteamanuensis, amanuensis og universitetslektor ble omfattet av rundskriv IE-2/78 i tillegg til professor I og dosent I. I 1976 forekom ikke disse stillingene i kombinasjon med bistilling som overlege. Bakgrunnen for brevet var at SPK hadde avslått medregning av bistilling som overlege i en sak hvor hovedstillingen ikke var professor I eller dosent I.

SPKs brev av 23.04.1996 til Den norske lægeforening:

«Pensjonskassen er derfor kommet til at leger som innehar fast vitenskapelig hovedstilling i medisin i virksomhet som er innlemmet i Statens Pensjonskasse, skal få medregnet godtgjørelsen i fast tilknyttet bistilling som lege ved ikke-statlig universitetsklinikk. Stillingen må være fast knyttet til hverandre. Vårt vedtak er en utvidende fortolkning av Sosialdepartementets vedtak av 17.10.1977.»

Brevet utvider medregning av bistilling til også å gjelde tilfeller hvor hovedstilling er vitenskapelig i medisin mot tidligere hovedstilling professor I eller dosent I. Det er i brevet ikke vist til 1981-vedtaket. Videre må bistillingen være lege og er ikke begrenset til overlege slik som 1977-vedtaket. Det fremgår ikke av brevet om dette er en bevisst endring. Lege er videre gjentatt i SPKs brev av 10.05.1999 og 04.03.2003.

SPK informerte i brev av 10.05.1999 de ikke-statlige universitetssykehusene om at leger med vitenskapelig hovedstilling i medisin ved universitetet, skal få medregnet godtgjørelsen i fast tilknyttet bistilling som lege ved ikke-statlige universitetsklinikk.

SPK så at en rekke «bistillingen» som gikk ut over det opprinnelige urettmessig ble innrapportert, blant annet deltidstillinger som ikke var bistilling professor II eller dosent II, herunder 20 % deltidstillinger som enkeltpersoner på eget initiativ hadde tatt på seg.

SPKs praksis har vært forholdsvis konsekvent ved at det er bistillinger som professor II og dosent II som er godkjent som bistilling, jf. ordlyden i vedtakene. Andre deltidstillinger som

førsteamanuensis, amanuensis, forsker eller universitetslektor omfattes ikke av 1977- og 1981-vedtaket.

SPK informerte i brev av 30.10.2000 universitetene blant annet om at bistillinger tiltrådt etter 01.01.2001 ville følge reglene om deltidsstillinger. I en overgangsperiode vil de opprinnelige godkjente bistillingene (professor II og dosent II), som var fast knyttet til en hovedstilling, gjelde for dem som er i slik stilling pr. 01.01.2001.

SPK informerte i masseutsendelsesbrev av 05.04.2002 de aktuelle virksomhetene at kun de opprinnelig godkjente bistillingene professor II og dosent II var pensjonsgivende for de som var i en slik stillingskombinasjon pr. 01.01.2001 med henvisning til brevet av 30.10.2000.

SPK informerte i masseutsendelsesbrev av 12.11.2002 at alle nye bistillingsinnehavere fra 01.01.2003 og senere ikke godkjennes som pensjonsgivende i SPK. Personer i ikke-godkjente bistillinger stanses i pensjonsmessig forstand pr. 31.12.2002. Dette ble reversert i SPKs brev av 16.03.2004.

SPK informerte i brev av 04.03.2003 Den norske lægeforening at med virkning fra 01.01.1996 har leger som innehar fast vitenskaplig hovedstilling i medisin i medlemspliktig stilling i SPK, rett til medregning for fast tilknyttet bistilling som lege ved ikke-statlig universitetsklinikk. Med fast tilknyttet bistilling menes at den lege som tjenestegjør i hovedstillingen er forpliktet til også å utføre bistillingens gjøremål. Jf. SPKs brev av 23.04.1996.

SPK ga i brev av 16.03.2004 til Den norske lægeforening og alle helseforetak, helseregioner og universitetene svar på følgende tre spørsmål:

- a) Hvorvidt nevnte rundskriv (IE-2/78) kan videreføres ved omdanning til helseforetak.
- b) Hvorvidt rundskrivet kun skal gjøres gjeldende for universitetsklinikker, eller utvides til å gjelde alle sykehus tilknyttet helseforetakene.
- c) Hvorvidt det er et krav at bistilling utføres ved offentlig sykehus, eller om bistilling også skal godkjennes dersom utført ved universitet.

SPKs konklusjon var at alle som har stillingskombinasjoner som gjengitt i IE-2/78 (1977-vedtaket) og rundskriv datert 24.03.1982 (1981-vedtaket) ved både universiteter og sykehus tilknyttet helseforetakene, har rett til pensjonsmessig medregning av begge stillingene. SPK gjør oppmerksom på at tidspunkt for opprettelse av stillingskombinasjoner ikke påvirker pensjonsretten, slik som tidligere signalisert (i brev av 12.11.2002.)

Ut fra punkt c) etter kommaet i SPKs brev av 16.03.2004 må det legges til grunn at hovedstillingen kan være ved et helseforetak. Dette gjelder i hovedsak ansatte ved Rikshospitalet og Radiumhospitalet som tidligere var statsansatte, og fortsatt har pensjonsordning i SPK.

SPK har i brev av 30.06.2005 til Moderniseringsdepartementet og brev av 16.01.2006 til FAD foreslått opphør av medregning av bistillinger knyttet til fulltidsstilling slik at disse blir likestilt med andre deltidsstillinger. I brev av 17.11.2009 orienterer FAD at saken inntil videre stilles i bero, blant annet som følge av motstand mot forslaget fra hovedsammenslutningene og Kunnskapsdepartementet og i påvente av pensjonsreformen.

6. PÅLAGT

Det følger av 1977-vedtaket at den som tjenestegjør i hovedstillingen er forpliktet til også å utføre bistillingens gjøremål. Frivillige ordninger med bistilling kommer ikke inn under vedtaket.

Det kan stilles spørsmål i hvilken grad hovedarbeidsgiver kan pålegge den ansatte å ha en 20 % stilling i tillegg til 100 % stilling. Arbeidsmiljølov, tariffavtaler e.l. kan muligens sette begrensninger her.

Hovedarbeidsgiver må kunne dokumentere på hvilket grunnlag bistillingen er pålagt. I utgangspunktet bør nok hovedstillingen være utlyst med opplysninger om pålagt bistilling. Utlysningstekst, arbeidsavtale, arbeidsinstruks e.l. kan si noe om pålagt bistilling. Det samme vil gjelde når en arbeidstaker har fått en ny stilling internt i virksomheten med pålagt bistilling.

Innholdet i hovedstillingen kan utvikle seg over tid slik at det kan bli aktuelt for hovedarbeidsgiver å pålegge en bistilling. I slike tilfeller vil nok imidlertid grensen mot frivillige ordninger være flytende, og hovedarbeidsgiver bør kunne begrunne hvorfor det har blitt behov for å pålegge en bistilling.

Det forhold at hovedarbeidsgiver ser positivt på at arbeidstaker har påtatt seg en bistilling er ikke tilstrekkelig til å si at bistillingen er pålagt. Det kan nok legges til grunn at mange bistillinger er initiert av arbeidstaker og ikke pålagt av hovedarbeidsgiver.

7. KONKLUSJON HOVEDSTILLING I STATEN OG BISTILLING I STATEN ELLER BISTILLING VED HELSEFORETAK

Formålet med 1981-vedtaket var å likestille medisinere og ikke-medisinere, og konklusjonen blir derfor lik for disse arbeidstakergruppene.

7.1 Fulltekst

For ansatte med hovedstilling i staten eller hovedstilling i helseforetak med pensjonsordning i SPK, og bistilling i staten eller bistilling i helseforetak, gis det medregning for bistillingen i pensjonsgrunnlaget når bistillingen er professor II eller dosent II, jf. 1981-vedtaket sammenholdt med 1977-vedtaket og SPKs brev av 23.04.1996 og 16.03.2004.

Hovedstillingen må være en 100 % stilling i staten, eller i helseforetak med pensjonsordning i SPK. Hovedstilling i private virksomheter med pensjonsordning i SPK omfattes ikke, jf. 1981-vedtaket. Som private virksomheter regnes også stiftelser og statlig eide aksjeselskaper.

Bistillingen må være en 20 % undervisnings- eller forskerstilling ved universitet eller høyskole, samt bistilling ved helseforetak. Bistillingen må være professor II eller dosent II. Andre deltidsstillinger i staten eller deltidsstillinger ved private virksomheter anses ikke som bistillinger og vil som regel heller ikke være professor II eller dosent II.

Bistillingen må være fast knyttet til hovedstillingen ved at hovedstillingen pålegger en plikt til også å inneha bistillingen. Hva utlysning, arbeidsinstruks, arbeidsavtale e.l. for hovedstillingen sier om bistilling er derfor av betydning.

7.2 Kulepunkter

Gjengitt med litt andre ord og med kulepunkter:

Følgende vilkår må alle være oppfylt for å få medregning for bistilling i pensjonsgrunnlaget:

- Hovedstilling 100 % i staten, eller i helseforetak med pensjonsordning i SPK
- Bistilling 20 % ved universitet, høyskole eller helseforetak
- Bistillingen er en undervisnings- eller forskerstilling som professor II eller dosent II
- Bistillingen må være fast knyttet til hovedstillingen ved at hovedstillingen pålegger en plikt til også å inneha bistillingen

8. ANDRE PENSJONSORDNINGER: HOVEDSTILLING KOMMUNAL PENSJONSORDNING OG BISTILLING I STATEN

For arbeidstakere med hovedstilling i virksomhet med kommunal pensjonsordning og bistilling i staten, avgjør kommunal pensjonsordning om bistillingen kan medregnes i pensjonsgrunnlaget.

I vedtektene til Pensjonsordning for sykehusleger (administreres av KLP) følger det av § 4-1: «Pensjonsgrunnlaget er den faste lønn medregnet personlige og faste tillegg av varig art samt lønn i bistilling knyttet til hovedstilling.» I vedtektene for fellesordningen i KLP er bistilling ikke omtalt.

SPK fikk i 2004 muntlig opplyst fra KLP at KLP godkjenner hovedstilling universitetsklinikk (kommunal pensjonsordning) og bistilling universitet (statlig), og da kun for kombinasjonen lege og professor, jf. 1977-vedtak for kommunal sektor.

Fra vedtekter Legeordningen Helse Sør-Øst pensjonskasse § 4-1 første ledd

«Pensjonsgrunnlaget er den faste lønn medregnet personlige og faste tillegg av varig art samt lønn i bistilling knyttet til hovedstilling.»